

درس اول (ستایش)

خداوند رنگین کمان

خداوند بخشنده ی مهربان

به نام خداوند رنگین کمان

به نام خداوند بخشنده و مهربانی که رنگین کمان را آفریده است.

خداوند پروانه های قشنگ

خداوند سنجاقک رنگ رنگ

خداوندی که سنجاقک رنگارنگ و پروانه ای قشنگ را آفریده است.

درخت و گل و سبزه را آفرید

خدایی که آب و هوا آفرید

خدایی که خالق آب، خاک، هوا، درخت، گل و سبزه (همه چیز) است.

صمیمی تر از خنده ی مادر است

خدایی که از بوی گل، بهتر است

خدایی که از بوی گل بهتر و از خنده ی مادر مهربان تر و صمیمی تر است.

دلی ساده و آسمانی بده

خدایا، به ما مهربانی بده

خدایا، به ما مهربانی و دلی ساده و پاک مانند آسمان بده.

دلی روشن و گرم، چون آفتاب

دلی صاف و بی کینه، مانند آب

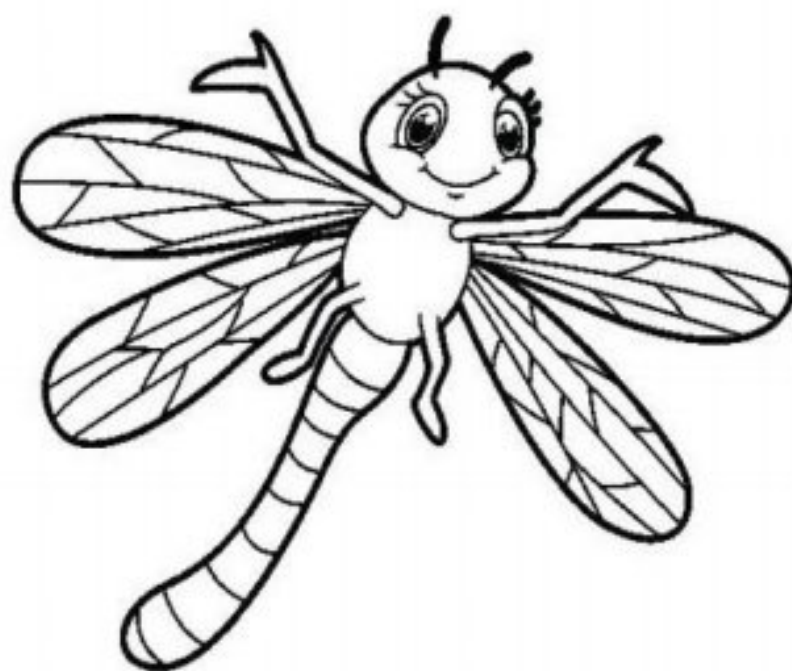
خدایا، به ما دلی صاف و بی کینه مانند آب زلال و دلی گرم مثل آفتاب بده تا با همه مهربان باشیم.

« محمود پوروهاب »

واژه نامه ی درس اول : محله ی ما

کلمات هم معنی : 😊😊

بازارچه : بازار کوچک	انتها : آخر ، پایان
ثبت نام : نوشتن اسم ، نام نویسی	بوستان : پارک
نگران : دلواپس	بغل : آغوش ، میان دو دست
خیال : فکر	خاطرات : یادها ، خاطره ها
دکان : مغاره	درون : داخل
ناراحت : غمگین	مقابل : رو به رو
عادت : آن چه بر اثر تکرار ، رفتار همیشگی انسان می شود.	شروع : آغاز
فیروزه ای : به رنگ فیروزه ، آبی متمایل به سبز	عظمت : بزرگی
اطراف : دور و بر	محله : قسمتی از یک شهر یا روستا
کینه : دشمنی کسی را در دل داشتن	قنادی : شیرینی فروشی
لحظه : زمان	صمیمی : همدل و مهربان
سنجاقک : حشره ای زیبا و تند پرواز با دو بال بلند و نازک، چشم های بزرگ و شاخک های بلند	

ایستگاه آموزشی درس اول (محله ی ما)

نشانه های جمع : با نشانه های « ها » ، « ان » ، « ات » می توان کلمه ها را جمع بست.

مثال : درختان ، درخت ها ، جملات

با نشانه های جمع « ها » می توان همه ی کلمات را جمع بست.

مثال : گل ها ، شکوفه ها ، کتاب ها ، پدرها و ...

خیلی از کلمه ها را نیز با نشانه ی جمع « ان » جمع می بندیم.

مثال : پسران ، دختران ، دوستان ، هنرمندان و ...

تعداد کمی از کلمه ها را می توان با نشانه ی جمع « ات » جمع بست.

مثال : جملات ، کلمات ، موجودات ، قطعات و ...

* اسم هایی که در آخر آن ها « ا » و « ی » آمده باشد، نشانه ی جمع « ان » به صورت « یان » می آید.

مثال : دانایان ، روحانیان و ...

درس ۱ : محله ی ما

۱- جمع کدام گزینه درست است؟

- الف) پسران ○ ب) دختران ○ ج) کبوترات ○ د) دختران ○

۲- مخالف کدام گزینه درست نوشته شده است؟

- الف) شب # شام ○ ب) غروب # مغرب ○
ج) فایده # ضرر ○ د) راست # درست ○

۳- مانند نمونه وصل کنید.

الف) کتاب •	• گر
ب) خاطر •	• ات
ج) آرایش •	• ان
د) کودک •	• ها

۴- معنی کدام کلمه درست نیست؟

- الف) ثبت نام : نام نویسی ○ ب) بوستان : پارک ○
ج) انتها : ابتدا ○ د) عظمت : بزرگی ○

۵- املاي کدام گزینه درست نیست؟

- الف) جنگ تحمیلی ○ ب) آلوده گی های صوتی ○ ج) مرتب ○ د) راحت ○

۶- جمله های به هم ریخته ی زیر را به صورت مرتب بنویسید.

بازارچه - که - میدان - گذاشتند - از - رسیدند - به

.....

فضای سبز - داشت - بسیار زیبایی - بوستان

.....

واژه نامه ی درس دوم : زنگ ورزش

کلمات هم معنی : 😊😊

آغاز : شروع

پیوسته : پی در پی، به دنبال هم

نرم نرمک : آرام آرام ، آهسته

ماهرانه : با مهارت ، استادانه

شبيه : مانند ، مثل

مربی : کسی که چیزی را یاد می دهد.

مأمور : آنکه به فرمان کسی برای انجام کاری انتخاب می شود.

بحث : گفت و گو

حرفه ای : کسی که در کاری مهارت دارد.

جنب و جوش : تلاش ، جنبش

موضوع : آنچه درباره ی آن گفت و گو می شود.

حیرت : شگفتی ، تعجب

کلمات مخالف : 😊😞

بعد ≠ قبل

مفید ≠ زیان آور

خوب ≠ بد

بیشتر ≠ کمتر

روز ≠ شب

بهتر ≠ بدتر

پیشرفت ≠ پس رفت

اصلی ≠ فرعی

آغاز ≠ پایان

بانظم ≠ بی نظم

دوست ≠ دشمن

ایستگاه آموزشی درس دوم (زنگ ورزش)

کلمه های مخالف :

به کلمه هایی گفته می شود که معنای آن ها مخالف و ضد هم باشد.

مثال : سرما # گرما شب # روز می روم # نمی روم

در هر جمله ، باید کلمه ی اول جمله با کلمه ی آخر آن ، ارتباط درستی داشته باشد. مثلاً اگر کلمه ی اول به یک نفر اشاره می کند، کلمه ی آخر باید با آن هماهنگ باشد.

مثال : من از مدرسه آمدم. تو به مدرسه می روی.

در مثال های بالا نمی توانیم بگوییم: من از مدرسه آمدم. یا تو به مدرسه می روید.

با تمرین و تکرار بیشتر می توان از به وجود آمدن چنین اشتباهاتی جلوگیری کرد.

مثال های بیشتر:

* من کتاب می خواندم. * تو کتاب می خواندی. * او کتاب می خواند.

* ما کتاب می خوانیم. * شما کتاب می خوانید. * بچه ها کتاب می خوانند.

هر مکانی معنی مخصوصی دارد و مربوط به انجام یک کار خاصی است.

مثال : مدرسه و کلاس موسیقی یک مکان آموزشی است.

سینما یک مکان فرهنگی است. شهربازی یک مکان تفریحی است.

استخر و زمین فوتبال یک مکان آموزشی است. مسجد و حسینیه یک مکان دینی (مذهبی) است.

خانه ی سلامت و درمانگاه و بیمارستان مکان بهداشتی است.

سرای محله و فرهنگستان زبان و ادب فارسی یک مکان اجتماعی است.

مَثَل یا ضرب المثل : جمله های کوتاه و زیبا که معنای آن پندآموز است. برای زیبایی سخن و نوشتار یا حتی گفتار، از آن ها استفاده می کنیم. گاهی نویسنده یا گوینده یک مفهوم کلی و زیاد را در یک « مَثَل یا ضرب المثل » کوتاه عنوان می کند.

مثل : آشپز که دوتا شد، آش یا شور می شود یا بی نمک.

جوجه را آخر پاییز می شمارند.

درس ۲: زنگ ورزش

۱- کلمه های مناسب را به هم وصل کنید.

- الف) می بینیم
- ب) خوردیم
- ج) ایستادند
- د) پوشید
- ه) نوشتی
- و) بردم
- ما
- تو
- من
- دانش آموزان
- من و امین
- مژگان

۲- در جای خالی چه کلمه ای را می توان نوشت؟

..... با شادی بسیار از مسافرت برگشتند.

- الف) دوستانم
- ب) ما
- ج) شما
- د) آن مرد

۳- مخالف کدام کلمه درست نوشته نشده است؟

- الف) شب # روز
- ب) سرما # گرما
- ج) فایده # سود
- د) دوستی # دشمنی

۴- کدام کلمه با بقیه فرق دارد؟

- الف) می گفتیم
- ب) می بینیم
- ج) می رویم
- د) ساختیم

۵- « سربلندی » با کدام کلمه هم معنی است؟

- الف) قد بلند
- ب) افتخار
- ج) سربالا
- د) خوش حالی

۶- بچه ها « خانه ی سلامت » را یک مکان می دانند.

- الف) اجتماعی
- ب) فرهنگی
- ج) بهداشتی
- د) ورزشی

۷- با توجه به متن درس برای ورزش کردن به صورت حرفه ای اول چه باید کرد؟

- الف) تمرین کرد
- ب) رشته ی ورزشی مورد علاقه را انتخاب کرد
- ج) آموزش دید
- د) منظم کار کرد

۸- ضرب المثل بنویسید.

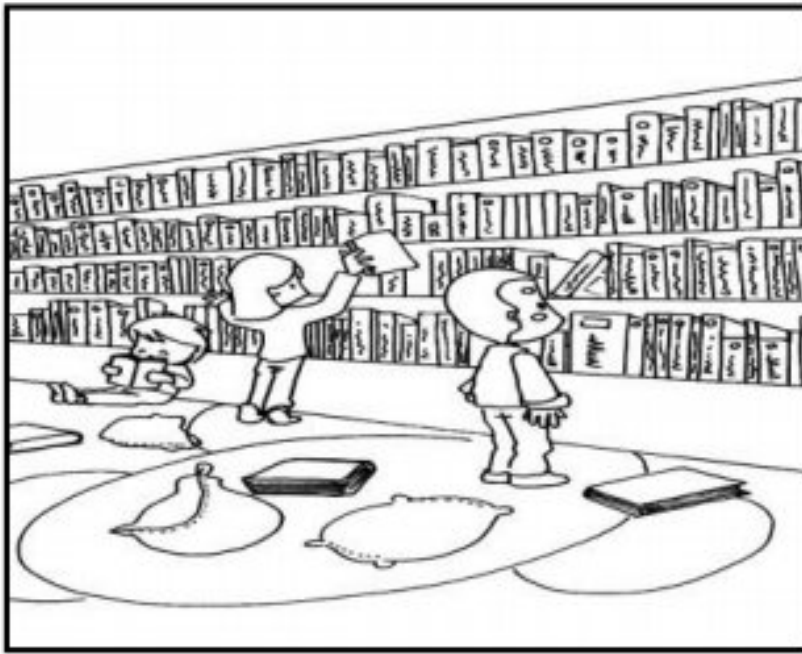
..... (الف)

..... (ب)

۹- به تصویرها نگاه کنید و در رابطه با هر کدام یک جمله بنویسید.

.....

.....

واژه نامه ی درس سوم : آسمان آبی ، طبیعت پاک

کلمات هم معنی : 😊😊

ایزد : خداوند	گردش علمی : گردش دسته جمعی دانش آموزان
آشغال : زباله	دامنه ی کوه : بخش شیب دار پایین کوه
محیط : مکان اطراف شخص یا چیز	هم فکری : با هم درباره ی موضوعی فکر کردن
باعث : دلیل ، سبب	گزارش : شرح و بیان کارهای انجام گرفته
دلپذیر : پسندیده و دلخواه	گویا : رسا ، روشن ، آشکار
دل نشین : خوشایند و پسندیده	لذت : حالت خوشایند و خوب
اهمیت : با ارزش و مهم بودن	نشاط : شادی ، شادابی
عبور کردن : گذشتن ، گذر کردن	چشمه : جایی که آب از زیر زمین بیرون می آید
	پونه ی وحشی : نوعی گیاه ، سبزی خوش بو مثل نعنا
	نماینده : کسی که از طرف کسی یا گروهی ، کاری انجام می دهد.
	غرق شدن : فرو ریختن و خفه شدن در آب، غوطه ور شدن در آب یا هر چیز دیگر

کلمات هم خانواده :

آفریده - آفرینش - آفرید - آفریدگار	آموزگار - آموزش - آموزشگاه
تقسیم - قسمت - مقسوم - قاسم	نظم - ناظم - منظم - تنظیم - نظام
طبیعت - طبع - طبیعی	علمی - علم - عالم - معلم - تعلیم - علوم
تشکر - شکر - مُتشکر - شاکر	تعجب - عجب - عجیب - عجایب
بخشش - بخشیدن - بخشنده - بخشایش	دوست - دوستی - دوستانه
دانش آموز - دانشمند - دانشگاه - دانشجو	عبور - معبر - عابر

کلمات مخالف : 😊😞

اول ≠ آخر	گذشته ≠ آینده	آلوده ≠ پاک
بهبتر ≠ بدتر	تمیز ≠ کثیف	جلو ≠ عقب
بیماری ≠ سلامتی	شادی ≠ غم ، ناراحتی ، غصه	وحشی ≠ اهلی
کوتاه ≠ بلند	خوش حال ≠ ناراحت ، غمگین	

۱- کلمات هم خانواده

به کلماتی گفته می شود که سه ویژگی مهم دارند: ۱- از یک ریشه و یک خانواده هستند و سه حرف اصلی آن ها یکی باشد. ۲- از لحاظ معنایی باید به هم نزدیک باشند. ۳- ترتیب سه حرف اصلی آن ها در کلمه ثابت و یکسان باشد.

مثال: (صبر ، صابر ، صبور) که سه حرف (ص ، ب ، ر) در آن ها مشترک است.

(عالم ، علم ، معلّم) سه حرف اصلی (ع ، ل ، م)

(عظمت ، عظیم ، معظّم) سه حرف اصلی (ع ، ظ ، م)

(عطر ، عطّار ، معطرّ) سه حرف اصلی (ع ، ط ، ر)

(شکر ، شاکر ، تشکرّ) سه حرف اصلی (ش ، ک ، ر)

نکته: بعضی از کلمات از نظر حروف با هم مشترک هستند. **مثال:** میوه فروش - لباس فروش - کتاب فروش - کفش فروش

۲- جملات گفتاری و نوشتاری

ما در حالت محاوره ای (گفتاری) کلمات را یک جور بیان می کنیم و در حالت نوشتاری یک جور دیگر آن ها را می نویسیم. مثلاً می گوئیم: می رم ولی می نویسیم: می روم.

چند مثال:

۱- **حالت گفتاری:** نیگا کنین؛ آسمون چه قدر قشنگه!

حالت نوشتاری: نگاه کنید، آسمان چه قدر قشنگ است.

۲- **حالت گفتاری:** هیشکی نمی تونه بدون آب زنده بمونه.

حالت نوشتاری: هیچ کس نمی تواند بدون آب زنده بماند.

درس ۳: آسمان آبی، طبیعت پاک

۱- کدام کلمه با بقیه ی کلمه ها هم خانواده نیست؟

- الف) کتاب ب) مکتب ج) کامل د) کاتب

۲- املای کدام کلمه درست است؟

- الف) آشقال ب) آلوده گی ج) قرق شادی د) لذت بخش

۳- کدام کلمه با بقیه فرق دارد؟

- الف) علم ب) عالم ج) معلّم د) معمولی

۴- کلمه ها و جمله های مناسب را به هم وصل کنید.

- الف) محیط • کسی که مراقب اطرافش است.
- ب) احاطه • مکان اطراف یک چیز یا یک شخص
- محتاط • وقتی اطراف چیزی اشغال می شود

۵- کدام کلمه هم خانواده دارد؟

- الف) کتاب ب) لامپ ج) ماشین د) توپ

۶- کدام کلمه هم خانواده ی « درس » نیست؟

- الف) درس ب) دروس ج) کلاس د) تدریس

۷- دانش آموزان در درس ۳ در چه فصلی به گردش علمی رفته بودند؟

- الف) بهار ب) تابستان ج) زمستان د) پاییز

۸- شکل نوشتاری کلمه های زیر را به گفتاری و گفتاری را به نوشتاری بنویسید.

هَس : آنجا :

داره : بگذارید :

می چسبه :

۹- شکل گفتاری کلمه های زیر را بنویسید.

می گویم :

می خواهد :

آرام ، آرام :

می رویم :

اهمیت می دهید :

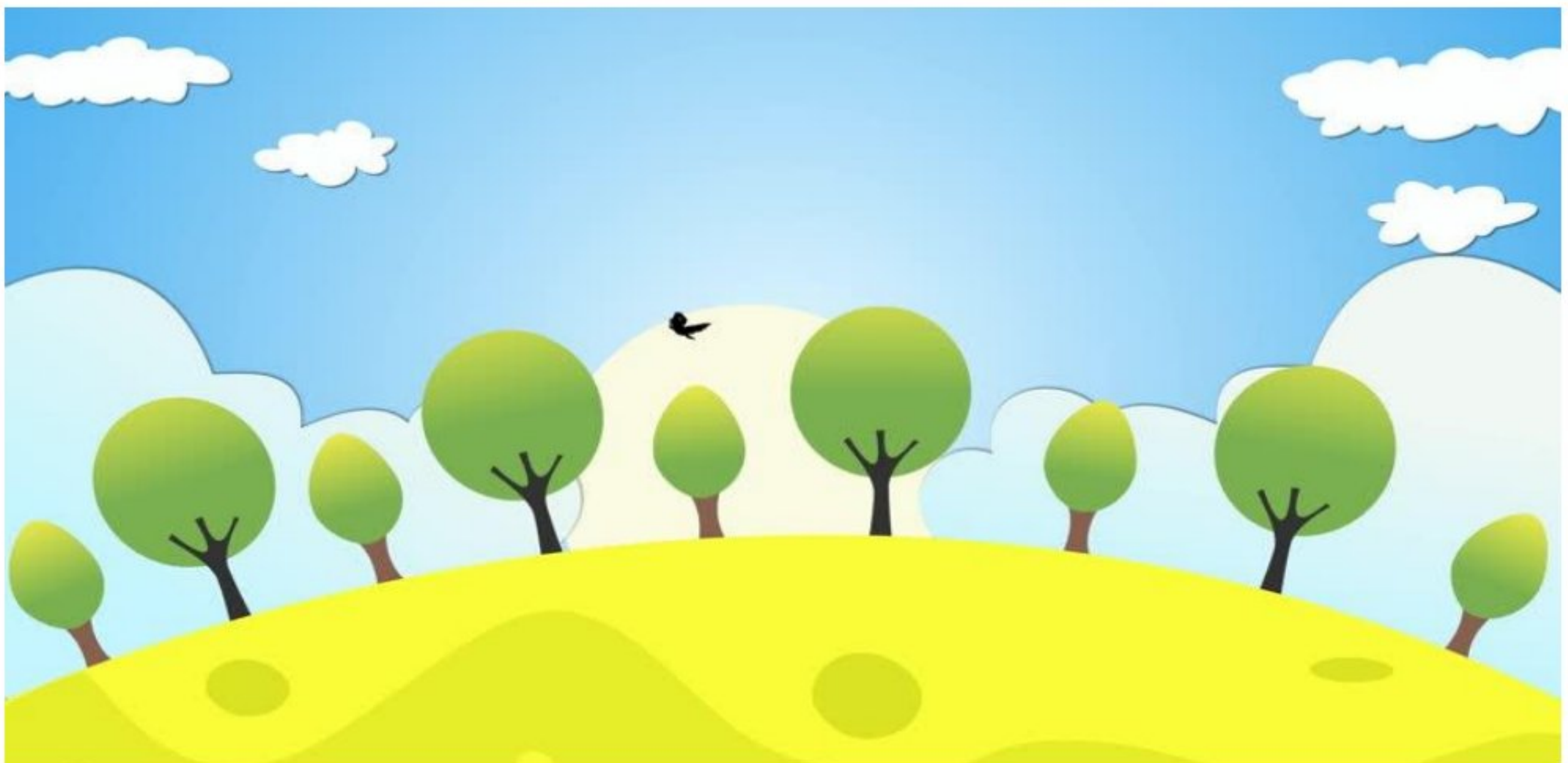
۱۰- فصل بهار و پاییز را با یک دیگر مقایسه کنید.

.....

.....

واژه نامه ی درس چهارم : آواز گنجشک

کلمات هم معنی :

مشورت : نظر دیگران را خواستن	ناراضی : ناخشنود
گوش خراش : صدای بسیار شدید و آزار دهنده	غصّه : غم و اندوه
آسیب : صدمه ، زیان	حاضر : آماده ، آنکه غایب نیست
کنجکاوی : علاقه مندی به دانستن چیزی	سکوت : خاموش ، بی صدایی
آلودگی صوتی : هر صدای بدی که انسان را آزار می دهد	ناراضی : ناخشنود
زیان آور : چیزی که زیان می رساند، آن چه موجب آسیب شود.	

کلمات هم خانواده:

انواع - نوع - مُتنوع	مشغول - شغل - اشغال - شاغل
منتظر - ناظر - نظر - انتظار	صبر - صابر - صبور

کلمات مخالف :

لبخند ≠ گریه	وارد شد ≠ خارج شد	بی صبرانه ≠ صبورانه
خنده ≠ گریه	بهترین ≠ بدترین	آلودگی ≠ پاکیزگی
کم ≠ زیاد	صدای بلند ≠ صدای آهسته	اضافه ≠ کم
گوش خراش ≠ گوش نواز	زیان آور ≠ مفید	کاهش ≠ افزایش
شروع ≠ پایان	منظم ≠ بی نظم	سکوت ≠ سر و صدا

ایستگاه آموزشی درس چهارم (آواز گنجشک ها)

۱- نشانه های نگارشی :

برای این که یک متن یا جمله را درست بخوانیم از نشانه هایی استفاده می کنیم که به آن ها **نشانه های**

نگارشی می گویند. مثل : ویرگول (،) ، علامت تعجب (!) ، علامت سؤال (؟) ، گیومه (« ») ،

دو نقطه (:) و ...

نشانه ی ویرگول ، نشانه ی مکث کوتاه است ، مثال : پدر ، مادر و برادرم را دوست دارم.

در پایان جملات کامل نقطه می گذاریم ، ولی اگر جمله ادامه داشت از (؛) استفاده می کنیم.

مثال : آن روز هوا بارانی بود.

مثال : امروز زمین برای نرمش و ورزش مناسب نیست؛ بنابراین در کلاس می مانیم و ...

نشانه ی تعجب : در پایان جمله های تعجبی و عاطفی از نشانه ی تعجب استفاده می کنیم. مثال : به به ! چه

هوای خوبی !

نشانه ی سؤال : در پایان جمله های سؤالی از نشانه ی سؤال استفاده می کنیم. مثال : چرا باران نمی بارد؟

نشانه ی دو نقطه و گیومه : از دو نقطه و گیومه وقتی استفاده می کنیم که حرفی را از کسی نقل کنیم

(نقل قول) یا در بین جمله حرفی از خودمان بیاوریم. مثال : پدرم گفت : « ایران ، کشوری پهناور است. »

در کلاس درس ، من گفتم : « دوستان عزیز آلودگی صوتی هم مانند آلودگی هوا برای همه ی ما ضرر دارد. »

۲- بند نویسی :

یک بند از چند جمله تشکیل شده است که باید تمام جملات درباره ی یک موضوع باشند و با هم ارتباط

معنایی داشته باشند به « بند » ، « پاراگراف » هم می گویند.

درس ۴ : آواز گنجشک ها

۱- در جای خالی نشانه های نگارشی مناسب بگذارید.

خانم معلّم به بچه ها گفت () () آیا تا به حال به صداهای مختلف دقت کرده اید () بعضی از صداها مثل صدای هواپیما () اتومبیل ها () و صدای بلند ضبط صوت بعضی از ماشین ها آلودگی صوتی هستند () ()

۲- معنی کدام کلمه درست نیست؟

- الف) بی صبرانه : بدون تحمل ب) کاهش دادن : اضافه کردن
ج) سکوت : خاموشی د) منظم : با نظم و ترتیب

۳- کدام مورد با بقیه فرق دارد؟

- الف) صدای فشفشه ب) صدای بوق قطار
ج) صدای پای بهار د) صدای جیغ

۴- املاي کدام کلمه نادرست است؟

- الف) ترغه ب) کاهش ج) منظم د) آزرده

۵- نویسنده ی داستان « مورچه ریزه » کیست؟

- الف) شکوه قاسم نیا ب) فاطمه سلحشور
ج) بهاره نیک خواه آزاد د) سرور کتبی

۶- مریم در کلاس عضو کدام گروه بود؟

- الف) آرامش ب) پرواز ج) آرام د) موفقیّت

۷- آلودگی صوتی باعث ایجاد چه مشکلی در کودکان می شود؟

- الف) ناآرامی ب) کم شنوایی ج) کری د) آزدگی

۸- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

راهنمایی

موضوع

هفته ی سلامت

مربی بهداشت

نماینده

بچه های کلاس سوم، منتظر بودند؛ چون قرار بود، با او، یک

روزنامه دیواری به مناسبت « » آماده کنند.

زهرا گروه « تلاش » گفت: « به نظر من ، بهترین

روزنامه دیواری « آلودگی صوتی » است. »

